Vinařský věstník

4
2019

Obsah:

Z domova 2
Potraviny na pranýři (falšované a nebezpečné víno – duben) 8
Ze zahraničí 9

jihomoravský kraj Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR

Jarní mráz redukoval úrodu révy vinné ve vinařské oblasti Čechy

Z domova

70 let uplynulo od začátku násilné kolektivizace venkova

Komunističtí poslanci v únoru 1949 schválili zákon o Jednotných zemědělských družstvech. Ten legitimizoval vyvlastnění půdy, zabavování zvířat, strojů i nemovitostí.

ZPRÁVY Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ 3/2019

Doporučení firmám pro zrychlení procesu získávání pracovníků ze zahraničí (Ukrajiny)

Dne 2. dubna 2019 se z iniciativy ministra zemědělství konalo jednání s resorty implementujícími projekt „Zvláštní postupy pro pracovníky do zemědělství, potravinářství a lesnictví z Ukrajiny" (dále jen Projekt). Důvodem tohoto jednání bylo získat náměty, jak co nejvíce urychlit procedurální postupy související s vyřizováním žádostí českých firem o ukrajinské pracovníky, jejichž potřeba v poslední době vzrostla v souvislosti s nutností likvidace následků kůrovcové kalamity. V návaznosti na toto jednání zorganizovalo Ministerstvo zahraničních věcí workshop pro zaměstnavatele a garanty Projektu, během kterého bylo identifikováno několik možností, jak uvedený proces při stávajících legislativních podmínkách co nejvíce urychlit. Kromě toho Ministerstvo práce a sociálních věcí informovalo, že zaslalo dopis GŘ Úřadu práce ČR, ve kterém žádá o maximální zkrácení lhůty pro provádění testu trhu práce. Ministerstvo zemědělství navíc zpracuje podklad pro jednání vlády, kterým bude potřeba pracovníků do lesnictví vládou uznána za prioritní záležitost.

Jako nejvýhodnější varianta se jeví souběžné podání žádosti o krátkodobé Schengenské vízum a o jiný dlouhodobý pobytový titul. Schengenské vízum je vyřízeno do 1 týdne, zaměstnanec může ihned vycestovat, a v mezičase probíhá proces pro vyřízení dlouhodobého pobytového titulu. Tyto možnosti reflektují současný legislativní stav, který v nejbližší době dozná změn, neboť v legislativním procesu se nachází novela Zákona o pobytu cizinců, která bude reagovat na některé nejpalčivější problémy spojené s vyřizováním žádostí a následným zaměstnáváním cizích pracovníků – zkrácení testu trhu práce, zkrácení lhůt prověřování žádostí Ministerstvem vnitra, znemožnění fluktuace zahraničních pracovníků se zaměstnaneckou kartou mezi zaměstnavateli po dobu 6 měsíců, zjednodušení administrativních kroků souvisejících se změnou bydliště pracovníka, apod. Po přijetí této novely připraví Ministerstvo zemědělství další materiál informující zaměstnavatele o nových podmínkách přijímání pracovníků.

ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 15. 04. 2019 (KRÁCENO)

Trh s biopotravinami roste. Nejvíce je Češi kupovali v hypermarketech a supermarketech, kde za ně v roce 2017 utratili 1,4 miliardy korun

17.4.2019 – Tisková zpráva – Domácí spotřeba biopotravin v roce 2017 byla 3,33 miliardy korun, meziročně tedy vzrostla o 30,5 % a byla nejvyšší od roku 2008. V Evropě je tento nárůst 10,5 %. Vyplývá to z dotazníkového šetření mezi výrobci a distributory biopotravin registrovanými na Ministerstvu zemědělství (MZe) k 31. 12. 2017. Výsledky průzkumu, který dělá Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), shrnuje Zpráva o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2017. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tedy v supermarketech a hypermarketech, kde za ně utratili 1,4 miliardy korun.

Domácí spotřeba biopotravin v roce 2017 byla 3,33 miliardy korun, meziročně tedy vzrostla o 30,5 % a byla nejvyšší od roku 2008. V Evropě je tento nárůst 10,5 %. Vyplývá to z dotazníkového šetření mezi výrobci a distributory biopotravin registrovanými na Ministerstvu zemědělství (MZe) k 31. 12. 2017. Výsledky průzkumu, který dělá Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI), shrnuje Zpráva o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2017. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tedy v supermarketech a hypermarketech, kde za ně utratili 1,4 miliardy korun.

„K rozvoji výroby biopotravin a ekologického zemědělství přispívá naše Ministerstvo formou dotací na ekologicky obhospodařované plochy a bodového zvýhodnění pro výrobce biopotravin v rámci Programu rozvoje venkova. Podporujeme například i výzkumné projekty. V roce 2017 šlo na projekty se zaměřením na ekologické zemědělství 29,7 milionu korun. Stranou nezůstáváme ani v osvětové a propagační činnosti, kdy každoročně pořádáme kampaň Září – Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství," řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů v roce 2017 činil 1,17 % a průměrná roční spotřeba vzrostla na 314 Kč na obyvatele. Vysoký meziroční nárůst byl zčásti způsoben zahrnutím většího počtu povinně registrovaných subjektů v ekologickém zemědělství do šetření.

Podle šetření ÚZEI činil z celkové spotřeby biopotravin obrat v maloobchodě 2 583 milionů korun. Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 100 milionů, obrat přímého prodeje (zejména přímý prodej z ekofarem) dosáhl 179 milionů korun, prodej prostřednictvím e-shopů byl 469 milionů korun. Po přičtení exportu ve výši 2,37 miliardy korun činil v roce 2017 celkový obrat usku-

tečněný českými subjekty přibližně 5,7 miliardy korun.

Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, a to za 1,4 miliardy korun (40,5 %), na druhém místě v drogériích (583 mil. Kč, 17,5 %) a v e-shopech (469 mil. Kč, 14,1 %). Biopotraviny z dovozu tvořily 46 % maloobchodního obratu. Po zahrnutí objemu dovozu prostřednictvím distributorů a „mix" subjektů (výrobce a současně distributor biopotravin) tvořil podíl biopotravin z dovozu 57 %.

Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodejů je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny" (36% podíl), přičemž téměř polovinu tohoto obratu představovaly hotové pokrmy (vč. dětské výživy) a ostatní zpracované biopotraviny zahrnující zejména doplňky stravy. Na druhém místě byla kategorie „Ovoce a zelenina" (23 %) následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky" (18 %).

Na konci roku 2017 bylo v ČR registrováno 672 výrobců biopotravin, respektive 731 výrobních provozoven, což oproti roku 2016 představuje navýšení o 11,4 %. V průběhu roku 2017 se nově zaregistrovalo 110 subjektů, naopak činnost ukončilo 41 výrobců.

Do zahraničí vyvezli čeští výrobci biopotraviny za přibližně 1 850 milionů korun. Vývoz biopotravin tedy nadále rostl a směřoval převážně do zemí EU. Největší objem biopotravin (696 mil. Kč) šel do Německa a pak do ostatních zemí Unie nesousedících s ČR (595 mil. Kč). Přitom 89 % výrobců biopotravin uplatnilo většinu své výroby na českém trhu.

Na konci roku 2017 bylo v ČR registrováno celkem 730 distributorů biopotravin, respektive 953 provozoven. Je to meziroční nárůst o 45,7 %, způsobený registrací internetových prodejen nabízejících biopotraviny do systému ekologického zemědělství. Během roku 2017 se nově registrovalo 265 subjektů, naopak 36 jich činnost ukončilo.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Dvojí kvalita potravin už v Česku neprojde, novela zákona o potravinách ji zakáže pod pokutou 50 milionů korun

29.4.2019 – Tisková zpráva – Potraviny, které jsou pod stejným označením nabízeny v různých zemích Evropské unie, ale liší se svým složením, již nebude možné uvádět v České republice na trh. Ministerstvo zemědělství (MZe) to navrhne v připravované novele zákona o potravinách. Za porušení zákazu bude možné udělit pokutu až 50 milionů korun.

„Díky tomu, že dvojí kvalitu zakážeme v aktuálně chystané české novele zákona o potravinách, začne zákaz platit podstatně dříve než v rámci dvouleté, takzvaně transpoziční, lhůty evropské směrnice. Cílem našeho návrhu je, aby potraviny, které se svými vlastnostmi liší, výrobci spotřebitelům nenabízeli ve stejném obalu, označení, barvě, grafice či se stejným marketingem," řekl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Výsledný text návrhu evropské směrnice k dvojí kvalitě potravin, odhlasovaný Evropským parlamentem v polovině dubna, vzalo MZe na vědomí. V praxi jej však považuje za velmi obtížně vymahatelný. MZe usilovalo o nastavení přísnějších podmínek pro dvojí kvalitu, aby nemohla být ospravedlňována tzv. objektivními důvody, jako např. preference spotřebitelů nebo dostupnost surovin. V textu je dvojí kvalita zakázána pouze tehdy, když se výrobky liší významně. Podle MZe ale nezáleží na velikosti rozdílu, podstatné je, že výrobek je odlišný. „Problém s dvojí kvalitou potravin se týká především nadnárodních společností. Nemůžeme připustit, aby fakticky existovali občané několika kategorií. Je nutné spotřebitelům zajistit férové zacházení," uvedl ministr Toman.

„Směrnice o nekalých obchodních praktikách, do které se mi v Evropském parlamentu podařilo nejprve prosadit úplný zákaz dvojí kvality, je v konečném důsledku kvůli neústupnosti některých členských států EU a zásahu Evropské komise pro dozorové orgány nepoužitelná a fakticky vede k legalizaci dvojí kvality. Ihned po jejím přijetí jsem proto upozornila, že bude v zájmu českých spotřebitelů nutné na národní úrovni přijmout takové požadavky na označování, aby zákaznici na pultech obchodů u nás výrobky dvojí kvality na první pohled poznali a mohli se jim vyhnout. Jsem ráda, že pan ministr Toman, který byl i na evropské úrovni mým spojencem v boji proti dvojí kvalitě, na nic nečeká a věřím, že připravovaný zákon nepodlehne v českém parlamentu lobby byznysu tak, jako se tomu nakonec stalo v Bruselu," řekla europoslankyně Olga Sehnalová.

Pokud směrnici schválí Rada ministrů EU, budou ji členské státy muset zapracovat do národní legislativy. Navržený text se netýká jen potravin, ale zboží obecně. MZe nicméně dvojí kvalitu potravin zakáže v již připravované novele zákona o potravinách. Její dodržování bude kontrolovat Státní zemědělská a potravinářská inspekce, za porušení pravidel bude hrozit pokuta až do výše 50 milionů korun.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Spotřeba biopotravin stoupla v Česku o třetinu, nejvíce za deset let

Biopotraviny v Česku jsou na vzestupu. Jejich spotřeba rostla předloni nejvíce od roku 2008, zjistilo ministerstvo zemědělství v dotazníkovém šetření. Češi za ně utratili 3,33 miliardy korun, což představuje meziroční nárůst o 30,5 procenta. V Evropě předloni rostla spotřeba biopotravin o 10,5 procenta. Nejvíce biopotravin čeští konzumenti nakupují v supermarketech a hypermarketech, kde za ně předloni utratili 1,4 miliardy korun. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin činil 1,17 procenta, průměrná roční spotřeba vzrostla na 314 korun na obyvatele. Spotřeba ale stále nedosahuje tří procent, kterých chtělo dosáhnout ministerstvo zemědělství již v roce 2016. Obrat biopotravin v maloobchodě činil předloni 2,58 miliardy korun. „Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 100 milionů, obrat přímého prodeje, zejména přímý prodej z ekofarem, dosáhl 179 milionů korun, prodej prostřednictvím e-shopů byl 469 milionů korun. Po přičtení exportu ve výši 2,37 miliardy korun činil v roce 2017 celkový obrat uskutečněný českými subjekty přibližně 5,7 miliardy korun," uvedl mluvčí. Biopotraviny z dovozu činily 46 procent maloobchodního obratu.

Na konci předloňského roku bylo v ČR zaregistrovaných 672 výrobců biopotravin s 731 výrobními provozovnami, meziročně tento počet vzrostl o 11,4 procenta. „V průběhu roku 2017 se nově zaregistrovalo 110 subjektů, naopak činnost ukončilo 41 výrobců," dodal mluvčí. Do zahraničí vyvezli čeští potravináři biopotraviny za zhruba 1,85 miliardy korun, většinou do zemí EU. Nejvíce biopotravin se vyváží do Německa. Stát loni poprvé podporoval marketingově biopotraviny a ekologické zemědělství.

ZDROJ: IDNES.CZ, AUTOR: IDNES.CZ, 24. 4. 2019 (KRÁCENO)

Biovinařství v ČR

V roce 2017 se přípravou biovína zabývalo 76 vinařů (o 2 více než v roce 2016). Většina biovína je prodávána přímo spotřebiteli a prostřednictvím specializovaných prodejen.

ZDROJ: ZPRÁVA O TRHU S BIOPOTRAVINAMI V ČR V ROCE 2017, ÚZEI 2019

Tisková zpráva SZPI: SZPI dále zjišťuje dovozovou zeleninu s nadlimitní přítomností pesticidů

11. 04. 2019 – Kontroly inspektorů SZPI v tuzemské tržní síti přinášejí zjištění dalších šarží čerstvé zeleniny z dovozu, u kterých laboratorní rozbor potvrdil nadlimitní přítomnost pesticidů. Výskyt těchto závažných prohřešků kontroly zjistily v maloobchodní síti, ve velkoobchodě i u dovozců.

Aktuálně inspektoři zjistili následující šarže:

Zelí pekingské, označené šarže: 0901, země původu: Polsko. Laboratorní rozbor v potravině potvrdil nadlimitní přítomnost herbicidu fluazifop-P, a to v hodnotě 0,11 mg/kg (miligramů na kilogram, limit: 0,01 mg/kg). Místo odběru vzorku: Penny Market s.r.o., Dobřany, Osoblaho 1275, 33441; dodavatel: TOTAL PRODUCE CZECH S.R.O., Brno.

Kapusta hlávková, označení šarže: 18.02.2019, země původu: Polsko. Laboratorní rozbor v potravině potvrdil nadlimitní přítomnost pesticidu chlorpyrifos, a to v hodnotě 0,048 mg/kg (limit: 0,01 mg/kg). Místo odběru vzorku: MILOSLAV VITERA, Hradecká 324, Přelouč 53501; dodavatel: Efes, spol. s r.o., Pardubice.

Zelí pekingské – I.jakost, země původu: Polsko. Laboratorní rozbor v potravině potvrdil nadlimitní přítomnost pesticidu flonicamid, a to v hodnotě 0,27 mg/kg (limit: 0,03 mg/kg). Místo odběru vzorku: Ladislav Dokoupil, Masarykovo náměstí 2031/13, Boskovice 68001; dodavatel: HASPOL spol.s r.o., Náměšť nad Oslavou.

Lusky fazolové - cat. I, označení šarže: 5126171, země původu: Maroko. Laboratorní rozbor v potravině potvrdil nadlimitní přítomnost pesticidu clofentezin, a to v hodnotě 0,08 mg/kg (limit: 0,02 mg/kg). Místo odběru vzorku: ČEROZFRUCHT s.r.o., Velká Bystřice, Olomoucká 988, 78353; dodavatel: ČEROZFRUCHT – Nehvizdy.

S kontrolovanými osobami zahájí SZPI správní řízení o uložení sankce.

ZPRACOVAL: MGR. PAVEL KOPŘIVA - TISKOVÝ MLUVČÍ

Není kibic jako kibic

Vzhledem k tomu, že tento týden bylo prvního „apríla“, dovolím si toto zamyšlení pojmout trochu odlehčeně a s humorem. Mně osobně vždycky pobaví cizojazyčné výrazy, které mají v češtině jiný význam. Pro některé příklady nemusíme chodit daleko, ať už se jedná o klasický omyl Čechů, kteří si na Slovensku objednávají kapustu a přinesou jim zelí nebo, že naopak Slováka můžete poslat „do kelu“, ale místo toho, aby se na Vás naštval, bude hledat pole s kapustou. Ještě vtipnější se Čechům zdá polština. Neobvyklé je v polštině zejména pořadí slov ve větě, především přívlastek za podstatný jménem, který inspiroval nejedno slovo smyšlené „pseudopolštiny“, jako je například pseudopolský výraz pro ježka (kaktus pochodówy), holící strojek (kombajn papułowy) nebo tchýni (baba przebyteczna).

Skutečná polština má nicméně jedno slovíčko, která sice čeština má, ale používá ho pro něco úplně jiného. V kontextu nazírání veřejnosti na zemědělství jsou nicméně tato slova a rozdíl mezi nimi velmi důležitá. Konkrétně se jedná o slovo „kibic“. Zatímco v polštině se takto označuje fanoušek (my jsme si slovo fanoušek vypůjčili z angličtiny), v češtině toto slovo označuje někoho, kdo problematice zase tolik nerozumí, nicméně je připraven do dané věci bez předchozího vyzvání mluvit, tak zvaně „kibicovat“. Etymologický slovník pak říká, že slovo „kibic“ je přejaté z němčiny (der Kiebitz=čejka) Proč se tedy „kibic“ jmenuje podle čejky? V táboru etymologů panují dva názory. Za prvé by to mohlo být čejčí natahování krku a sledování okolí, které se podobá tomu, když Vám u stolu nehrající soused kouká do karet a „kibicuje“, aniž by se ho někdo ptal na názor. Pokud jde o polský význam slova „kibic“, můžeme si zase představit diváka při tenisovém klání, který sleduje dění a přitom kroutí krkem ze strany na stranu, aby mu ani jeden míček neutekl. Druhý názorový proud etymologů se pak opírá spíše o vokální projev kibicování, tedy o to „kecání“ do hry, které by mohla být odvozeno od čejčího křiku. Ve známém románu Jaroslava Haška Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války čte Švejk nápis v hospodě, který praví: "Kibic drž tlamajznu, než tě přes ní šmajznu“. Kibicové tak dávají výstražná až výhružná znamení, stejně jako čejka vyluzuje křik v případě nebezpečí. Kdo někdy viděl zápas polské fotbalové ligy, ví, že konkrétně v Polsku dokáží „kibicové“ vytvořit svým křikem skutečně mimořádnou atmosféru.

A co ti naši kibicové? Jaký je vlastně u nás rozdíl mezi kibicem a fandou? Vzhledem k tomu, že se pomalu blíží mistrovství světa v hokeji (tentokrát bude dějištěm sousední Slovensko) nemůžu si nevzpomenout na společnou vlastnost Čechů a Slováků, kterou je právě ono kibicování. Kibicovat totiž v tomto případě znamená zdánlivě všemu rozumět a dělat tak zvaně „trenéra z pohovky“. Všichni takoví „trenéři“ dobře vědí, komu se mělo přihrát, koho trenér měl postavit do brány nebo jestli se mělo hrát na tři, nebo na čtyři útoky. Správní fandové se naproti tomu na věci dívají objektivně (znají objektivní příčiny stavu věcí), fandí za všech okolností a dokážou si přiznat, že by na ledě sami asi díru do světa neudělali.

A co kibicové, fandové a zemědělství? Někdy mám alespoň podle některých internetových diskuzí pocit, že české zemědělství má v laické veřejnosti více kibiců než fanoušků. Pod vlivem médií totiž každý přesně „ví“ co je eroze a co ji způsobuje, co přesně může za sucho, co všechno zemědělci dělají špatně a co by měli dělat jinak. Už snad chybí jen elektronická tužka sledující pohyb zemědělce po poli a komentář nějakého „agrárního analytika“. To všechno, aniž by si (alespoň většina z nich) uvědomovali širší souvislosti, nebo aniž by dokázali ocenit práci zemědělců, která neprobíhá jenom na poli (pomyslném hřišti). V zemědělství totiž stejně jako ve sportu není radno podcenit přípravu, výsledky do klína samy nepadají a bohužel ne všechno má zemědělec ve svých rukách. Někdy je zkrátka potřeba trocha toho "štěstíčka". Správný fanda se pak pozná nejenom tím, že než začne „kibicovat“, zkusí si o tématu něco zjistit, ale také tím, že svůj tým podporuje.

V zemědělství pak fanoušek ty „svoje“ nejlépe podpoří tak, že kupuje české výrobky, ať už od malých farmářů, nebo větších zpracovatelů. V obou případech ▸

si může být jistý tím, že trenéři a rozhodčí v jedné osobě (kontrolní orgány) výrobcům potravin nic neodpustili, a že výsledek bude stát za to. Proto bych nejen na „apríla“, ale každý den chtěl českému zemědělství popřát méně „kibiců“ a více fanoušků.

JAN DOLEŽAL, AGRÁRNÍ KOMORA ČR, 05. 04. 2019

Na evropském nedostatku lahví vydělávají čeští skláři. Jejich kapacity jedou na plno

Poptávka po obalovém skle je v současnosti v celé Evropě tak vysoká, že čeští výrobci nejsou schopni uspokojit poptávku, přestože jejich kapacity jsou vytížené na maximum. Důvodem je rekonstrukce některých velkých skláren v Evropě, odklon od plastových obalů a zájem o sklo i velká loňská úroda vína v Německu. Podle obchodníků dokonce ani ten, kdo zadal poptávku na konci loňského roku, nemusí být uspokojen, protože sklárny prostě nezvládnou tolik skla vyrobit.

Ani objednávky z konce loňského roku pro letošní rok nemusí sklárny nakonec kompletně vyrobit, protože jim nestačí kapacita. Čeští vinaři však zatím problémy s nedostatkem lahví nepociťují. V Kyjově je kapacita vytížená na maximum dlouhodobě. Podobně jsou na tom ve Sklárnách Moravia v Úsobrnu na Blanensku, kde vyrábějí spíše sklo na míru konkrétnímu zákazníkovi. Ceny za sklo však nyní nerostou, protože se domlouvají vždy koncem roku pro následující rok.

ZDROJ: AKTUÁLNĚ.CZ, AUTOR: EKONOMIKA, ČTK, 25. 3. 2019 (KRÁCENO)

Pokuta 30 milionů kvůli dotacím. Česko mělo prověřit všechny přeměny vinic, úředníci navštívili jen 5 %

Téměř 30 milionů korun muselo Česko zaplatit na pokutě Bruselu, protože špatně kontrolovalo rozdělené dotace. Konkrétně dělali úředníci chyby v kontrolách pozemků u tzv. přímých plateb a peněz, které šly na přeměny českých vinic. Ministerstvo zahraničí kvůli tomu v listopadu loňského roku podalo kasační stížnost. Audity kontrolovaly věci, které se týkaly roků 2007 až 2013. Ačkoliv se jedná o nedostatky, na které kontroloři z Bruselu přišli v jednom případě v listopadu 2012 a ve druhém v září 2014, uzavřený celý případ ještě není. Jasno by mohlo být nejpozději na začátku příštího roku. Takzvanou korekci, jak se pokutě v případě evropských dotací říká, ale Česko už zaplatilo. V případě problémů u peněz pro obnovu vinic se jednalo o zhruba 600 tisíc euro, u přímých plateb asi o 100 tisíc méně. Celkem tak v přepočtu na koruny přišla Česká republika o 30 milionů korun.

Čeští vinaři v daném období mohli peníze čerpat, pokud chtěli třeba zvýšit počet keřů, obměnit odrůdy nebo vinice přesunout do svahu. Úředníci ze Státního zemědělského intervenčního fondu, který má rozdělování financí na starosti, měli podle Bruselu zkontrolovat všechny projekty, na které podpora šla. Úředníci podle informací z rozsudku evropského tribunálu, proti kterému se nyní Češi odvolávají, zkontrolovali pouhých pět procent všech projektů.

Česká republika v září loňského roku uspěla se stížností proti korekci Komise, která se rovněž týkala českých vinic. V roce 2015 muselo Česko zaplatit na pokutě asi 55 milionů korun, protože se auditorům nelíbilo, že dotace šly na ochranná opatření proti špačkům. Nakonec dal českým právníkům Soudní dvůr EU za pravdu a peníze dostalo Česko zpět. S žalobou proti pokutě téměř 800 milionů kvůli špatnému kontrolování přesunů a registrací zvířat ale Česko naopak neuspělo a zaplatit ji muselo v celé výši. Navíc Česku hrozí vracení zhruba 7,5 miliardy korun, protože úředníci neměli kontrolovat, zda jdou evropské peníze opravdu zemědělcům. Na pochybení upozornily v polovině roku 2018 Hospodářské noviny.

ZDROJ: IROZHLAS.CZ, AUTOR: TEREZA ČEMUSOVÁ, 14. 4. 2019 (KRÁCENO)

Mezi vínem a pivem. Vinaři zkusí uspět s netradičním nápojem, Nachmelené

Specialitu se sníženým obsahem alkoholu, která kombinuje víno a chmel, ve středu v Brně představili zástupci vinařství Vinium Velké Pavlovice. Sycený nápoj s názvem Nachmelené má být alternativou k lehčím alkoholickým nápojům, jako jsou cidery nebo nápoje na bázi piva s ovocnou příchutí. Jde o kombinaci Chardonnay s chmelem české odrůdy Sládek. Nápoj by si měl zachovat chuťové vlastnosti vína a zároveň mít medovou dochuť sladu a nahořklé tóny chmele. Nachmelené, které ve Viniu stáčejí do lahví o objemu 0,33 litru, už prošlo i prvním testováním u konzumentů. Vinium už prodalo prvních pět tisíc třetinkových lahví do vinoték, zároveň se s koncem dubna začne Nachmelené prodávat i v řetězcích Billa a Penny Market, s dalšími řetězci Vinium vyjednává. Pro tyto účely má výrobce připravených 130 tisíc lahví. Jedna lahev Nachmeleného vyjde koncového zákazníka na 40 korun, v akci bude stát 30 korun.

ZDROJ: AKTUÁLNĚ.CZ, AUTOR: ČTK, 24. 4. 2019

Do Česka dorazila zeleninová krize. Ceny v obchodech vyletěly téměř na dvojnásobek

Zelenina na tuzemském trhu výrazně zdražila a její ceny byly v únoru podle Českého statistického úřadu meziročně vyšší bezmála o 80 procent. Výrazný cenový růst podle předsedy Zelinářské unie Čech a Moravy (ZUČM) Petra Hanky souvisí s loňskou špatnou úrodou zeleniny v Česku i Evropě, kterou zavinilo suché a teplé počasí. Na výrazné zdražování zeleniny poukázaly únorové údaje ČSÚ o cenách v rostlinné výrobě.

Vysokou cenovou úroveň by měla korigovat zelenina z nové sklizně, která bude do obchodů postupně posílána od jarních měsíců. Nejvíce na zahraničních trzích podražily petržel a cibule, cenový nárůst je zaznamenám také u dalších druhů zeleniny. "Naše ceny kopírují situaci v zahraničí," podotkl Hanka. Ceny zeleniny v Česku podle něj výrazně závisí na cenové úrovni zahraničních trhů, jelikož tuzemská produkce zeleniny pokrývá zhruba jen 35 procent spotřeby Česka. "Ve chvíli, kdy končí pěstitelská sezona, jsme odkázáni na skladovací kapacity. Protože jsou nedostatečné, velkou část spotřeby kryjeme dovozem a cena odpovídá cenám na evropských trzích," upozornil Hanka. Dovoz zeleniny do Česka stále roste a bilance zahraničního obchodu loni v této kategorii plodin vykázala už více než jedenáctimiliardový schodek. Dovoz zeleniny se zvyšuje dlouhodobě. V roce 2009 jeho hodnota podle ČSÚ obnášela 9,3 miliardy korun a loni 13,8 miliardy korun.

V Česku se zelenina pěstuje zhruba na 10 až 11 tisících hektarech. V roce 2017 tuzemská produkce zeleniny obnášela ▸

265 tisíc tun. Loňská produkce českých zelinářů podle odhadu pěstitelů kvůli rychlému nástupu teplého počasí na jaře i suchému létu klesla zhruba o desetinu. Definitivní údaje o loňské sklizni zeleniny v Česku zatím nebyly nezveřejněny.

ZDROJ: AKTUÁLNĚ.CZ, AUTOR: ČTK, 27. 3. 2019 (KRÁCENO)

Hospodářský růst v krajích: od vstupu do EU nejvíce zbohatlo Zlínsko

Hrubý domácí produkt dvanácti českých krajů roste rychlejším tempem než průměr Evropské unie. Vyplývá to ze zjištění projektu Evropa v datech, který porovnal poslední dostupná data s údaji z roku 2004. Nejlépe si vedl Zlínský kraj. Od vstupu České republiky do EU po Praze nejrychleji bohatl Zlínský kraj, jehož HDP na hlavu se přiblížil unijnímu průměru o 14 procentních bodů. Nadprůměrně se dařilo i Jihomoravskému kraji. Naopak Karlovarský kraj si od roku 2004 pohoršil, jeho HDP klesl z 61 % na 58 % evropského průměru. Stejně jako průměr EU rostlo v minulých letech Ústecko. Žádný z českých krajů s výjimkou Prahy ještě nedosáhl úrovně HDP na jednoho obyvatele, která by se rovnala evropskému průměru. Od vstupu do EU se i přesto může 12 českých regionů pyšnit rychlejším růstem vlastního HDP, než jaký je průměr EU. Statistiku, která se opírá o průměrnou úroveň HDP v EU ale může drobně zkreslovat fakt, že po roce 2004 vstoupily do společenství další chudší země jako Rumunsko či Bulharsko, které průměrnou hodnotu HDP snížily.

Ze srovnání ale jasně vyplývá, že z českých krajů nejrychleji bohatne Zlínský kraj. Jeho HDP na hlavu byl v roce 2004 na 61 procentech unijního průměru. V roce 2016 se vyšplhal na 75 procent. Ekonomicky se velmi dařilo také Jihomoravskému kraji, jehož HDP na hlavu vzrostl ze 71 % na 85 % unijního průměru. Hlavní město Praha s růstem o 19 procentních bodů dosáhlo na 183 % průměru EU. Polepšení vůči průměrnému růstu HDP v Evropské unii se nedočkaly jen dva české regiony. Karlovarský kraj začínal v roce 2004 se 61 procenty evropského průměru, tedy na stejné pozici jako Zlínský kraj. Jako jediný z českých regionů si však ve srovnání s EU pohoršil, a to o tři procentní body. Přestože také bohatne, tak mnohem pomaleji. Lépe se ve srovnání s unijním průměrem nedařilo ani Ústeckému kraji, který se od roku 2004 drží na 64 %.

Vrchní příčky co do růstu i výše HDP na hlavu patří v České republice Praze a Jihomoravskému kraji. Hned za nimi se umístilo Plzeňsko a střední Čechy, které od roku 2004 zaznamenaly zlepšení vůči unijnímu průměru o 6 procentních bodů.

HDP k průměru EU (v %)

Kraj	2004	2016
Praha	164	183
Jihomoravský	71	85
Plzeňský	76	82
Středočeský	71	81
Královéhradecký	69	78
Zlínský	61	75
Moravskoslezský	63	73
Jihočeský	70	72
Vysočina	63	72
Pardubický	65	71
Liberecký	62	68
Olomoucký	61	68
Ústecký	64	64
Karlovarský	61	58

EURO 30.4.2019, AUTOR JAN NOVOTNÝ (KRÁCENO)

Obliba on-line nakupování stále roste

Stejně jak roste počet lidí využívajících internet, roste i různorodost aktivit, které lidé na internetu vykonávají. Internet byl původně vytvořen pro výměnu informací a dat, předávání si informací mezi počítači je jeho technickým základem. Při užívání širokou veřejností časem přibývaly jeho další funkce. Dnes plní internet podobné funkce jako klasická elektronická média, jen s tím rozdílem, že jsou realizovány interaktivním způsobem.

Komunikace, především ta e-mailová, která byla po mnoho let jednou z nejzásadnějších činností na internetu, má dnes mnoho konkurentů. Díky internetové komunikaci vznikají nové formy mezilidských vztahů – sociální sítě. Lidé si v dnešní době přes internet mohou také telefonovat, vzdělávat se, absolvovat nejrůznější e-learningové kurzy a webináře či pracovat z domova (homeworking). V dnešní době je také naprosto běžné vyhledávat na internetu informace o produktech, službách nebo cestování, internet je v tomto ohledu skutečně nedocenitelným pomocníkem a Češi ho v této souvislosti hojně používají. Bez internetu by nebyl možný ani tak významný rozmach sdílené ekonomiky, jejíž využívání je v současné době na vzestupu.

On-line objednávání v e-shopech se stává široce rozšířenou variantou nakupování, a to jak mezi českými spotřebiteli, tak i v ostatních zemích Evropské unie. Jeho hlavními výhodami jsou možnost nakupovat kdykoli a kdekoli, přístup k širšímu výběru produktů a možnost rychlého porovnání cen různých prodejců. Neocenitelné je to zvláště při nákupu zboží či služeb od zahraničních prodejců. Každým rokem roste v Česku počet lidí, kteří využívají internet k nakupování. Ve 2. čtvrtletí roku 2018 uvedlo 54 % (4,7 mil.) obyvatel starších 16 let, že v uplynulých 12 měsících uskutečnili nákup přes internet. Ještě v roce 2007 bylo přitom nakupování přes internet službou, kterou využívalo pouze 15 % (1,3 mil.) české populace. V evropském srovnání jsou ale Češi v nakupování na internetu stále těsně pod průměrem EU28, a to i přesto, že máme více uživatelů internetu, než činí evropský průměr.

ZDROJ: STATISTIKA A MY 3/2019, K. BUREŠOVÁ: INTERNET POUŽÍVÁME UŽ 27 LET

Slevy jsou pro Čechy znamením jistoty. I když utrácejí víc, musí mít pocit, že šetří

Češi jsou šetřílkové, alespoň v mysli. Ačkoliv se jim daří stále lépe a sami svou finanční situaci hodnotí nejoptimističtěji za více než dvacet let, přesto musí mít při návštěvě prodejny pocit, že nakoupili výhodně, ač chtějí kvalitnější zboží než dříve. Ukazuje to výzkum agentury GfK pro Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR. Čísla dokazují, že ačkoliv jsou nákupy v akci atraktivní pro všechny Evropany, Češi je milují o poznání více.

ZDROJ: AKTUÁLNĚ.CZ, AUTOR: IVA ŠPAČKOVÁ, 24. 4. 2019

V Albertu končí pivo ze tří pivovarů, výrobcům vadily podmínky

Pivovary v Litovli, Přerově a Hanušovicích ze skupiny PMS Přerov přestanou od 1. dubna dodávat piva do více než tří set supermarketů a hypermarketů Albert. Vedení trojice pivovarů se s řetězcem Albert, jehož provozovatelem je nizozemská společnost Ahold, neshodla ▸

na obchodních podmínkách. Pivovary Litovel, Zubr a Holba považují podmínky za nevyvážené.

Obchodní řetězec v tuzemských supermarketech a hypermarketech prodává šest desítek značek piv od 19 výrobců a do nabídky nyní zařazuje piva od pěti dalších malých regionálních pivovarů. S moravskoslezskými pivovary nebyl schopen se dohodnout ani přes velkou snahu a po letech, kdy jejich tři značky zařadili do celonárodní distribuce. Nadnárodní maloobchodní společnost Ahold Delhaize, která provozuje v Česku řetězec Albert, zvýšila ve čtvrtém čtvrtletí provozní zisk meziročně o 11 procent na 627 milionů eur (zhruba 16 miliard korun). Skupina Ahold Delhaize vznikla v roce 2016 spojením nizozemské společnosti Ahold s belgickou firmou Delhaize.

ZDROJ: NOVINKY.CZ, AUTOR: NOVINKY.CZ, ČTK, 29. 3. 2019

Tisková zpráva SZPI – Potravinářská inspekce varuje před konzumací íránských rozinek s nepovolenou látkou

02. 04. 2019 - Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) zjistila přítomnost nepovolené látky v potravině „Rozinky“, v balení 100 kg, s označením data minimální trvanlivosti 30. 10. 2019, šarže L: OB010001019, země původu: Írán. Potravina obsahovala minerální olej, který není potravinářskou látkou a nesmí být v potravinářském výrobku obsažen. Množství použitého nepovoleného oleje činilo 86,1 mg/kg a výrobce tak porušil nařízení č. 1333/2008 Evropského parlamentu a Rady o potravinářských přídatných látkách.

Předmětnou šarži rozinek uváděl do oběhu prodejce OŘÍŠEK s.r.o., Šmahova 1371/46, Brno - Slatina. Dodavatelem do ČR byla společnost Orient Bohemia s.r.o., Jarmily Glazarové 404/21, Olomouc. Pokud mají spotřebitelé uvedenou šarži doma, rozhodně ji nedoporučujeme ke konzumaci. Inspekce zjištění notifikovala do evropského systému rychlého varování RASFF a s kontrolovanou osobou zahájí správní řízení o uložení pokuty.

ZPRACOVAL: MGR. RADOSLAV POSPÍCHAL, REFERENT MEDIÁLNÍ KOMUNIKACE SZPI

Pozor na potravinové doplňky, varují inspektoři. Můžou ohrozit zdraví

Falšovaný med nebo pančované sudové víno? Už nejenom to. Inspektoři Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) mají v posledních měsících napilno i kvůli dalšímu problému. Jmenuje se „potravinové doplňky“ a složení těchto preparátů může ohrožovat zdraví. Příklad? Tak třeba látky na podporu mužské erekce, které při nesprávném užití mohou způsobit závažné zdravotní komplikace kardiakům a lidem s vysokým krevním tlakem. Nebo třeba potravinové doplňky obsahující kovový hořčík, jenž může agresivně poničit zažívací trakt. Inspekce (SZPI) seznam závadných preparátů aktualizuje na internetových stránkách Potravinynapranyri.cz.

Zatímco u dosud nejčastěji kritizovaných potravin – medu a vína – vzhledem k nové legislativě nacházejí inspektoři u výrobců a obchodníků stále méně prohřešků, u potravinových doplňků oznamují přesně opačný trend. „Čím víc se tou oblastí zabýváme, tím větší záchyty máme,“ potvrdil Deníku ústřední ředitel SZPI Martin Klanica. Některé přípravky obsahují škodlivé látky, v jiných zase mají být různé prospěšné živiny, ale nejsou. Příkladem jsou vitamínové pilulky s tak nízkým obsahem vitamínů, že jsou i pod rozlišovacími možnostmi laboratorních přístrojů. „Doplňky stravy mají vysoký negativní potenciál tím, že to jsou malá balení za velké peníze,“ konstatoval Klanica. Spotřebitelům proto doporučuje používat selský rozum a nakupovat podobné zboží jen od prověřených výrobců. „A když už to bude prostřednictvím e-shopů, ať už to není někde na Bahamách, prostě ne na druhém konci světa,“ prohlásil.

Nejvhodnější je proto nákup v kamenném obchodě, kde může zákazník případně zboží reklamovat. Před neuváženým nákupem a konzumováním výživových doplňků varuje rovněž spotřebitelská organizace dTest. „Dejte pozor na blogy nebo internetová fóra, protože v nich často najdete názory ‚spokojených uživatelů‘, kteří jsou ve skutečnosti propagátory placenými výrobcem nebo distributorem,“ doporučují odborníci z dTestu. Příliš vážně by podle nich lidé neměli brát ani různé články v tisku nebo televizní pořady. I ty bývají mnohdy sponzorovány výrobci a distributory, a jejich sdělení proto vždy nemusí odpovídat pravdě.

ZDROJ: DENÍK.CZ, AUTOR: JIŘÍ JANDA, 3. 4. 2019 (KRÁCENO)

Potraviny na pranýři
(falšované a nebezpečné víno – duben)

Chardonnay, víno bílé

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo vyrobené z hroznů, které nebyly sklizeny na Slovensku. Víno bylo deklarováno jako "Víno vyrobené v České republice z hroznů sklizených na Slovensku".

Obal: Zásobní nádoba č. N06

Výrobce: Vinařství Mutěnice, s.r.o., Údolní 1174, 696 11 Mutěnice, Česká republika

Místo kontroly: Vinařství Mutěnice, s.r.o., Mutěnice (Údolní 1174, 69611 Mutěnice), IČ: 25348701

Země původu: Slovensko

Rulandské bílé, víno bílé

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo vyrobené z hroznů, které nebyly sklizeny na Slovensku. Víno bylo deklarováno jako "Víno vyrobené v České republice z hroznů sklizených na Slovensku".

Obal: Zásobní nádoba č. N10 a č. N19

Výrobce: Vinařství Mutěnice, s.r.o., Údolní 1174, 696 11 Mutěnice, Česká republika

Místo kontroly: Vinařství Mutěnice, s.r.o., Mutěnice (Údolní 1174, 69611 Mutěnice), IČ: 25348701

Země původu: Slovensko

Pálava, víno bílé

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo vyrobené z hroznů, které nebyly sklizeny na Slovensku. Víno bylo deklarováno jako "Víno vyrobené v České republice z hroznů sklizených na Slovensku".

Obal: Zásobní nádoba č. N02 a č. N03

Výrobce: Vinařství Mutěnice, s.r.o., Údolní 1174, 696 11 Mutěnice, Česká republika

Místo kontroly: Vinařství Mutěnice, s.r.o., Mutěnice (Údolní 1174, 69611 Mutěnice), IČ: 25348701

Země původu: Slovensko

Ryzlink vlašský, jakostní víno odrůdové suché, alk. 12% obj., víno z České republiky

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo vyrobeno z hroznů, které nebyly sklizeny na Moravě. Na etiketě tedy byla uvedena zavádějící informace o původu vína.

Šarže: č.šarže 17/16 Obal: skleněná láhev, uzávěr, etiketa

Množství výrobku v balení: 0,75 l

Výrobce: plněno v: VÍNO PODIVÍN, a.s., Dolní Valy 78/7, Podivín, Česká republika, vyrobeno pro: Vinné sklepy Podivín s.r.o., Dolní Valy 78/7, Podivín, Česká republika

Místo kontroly: BILLA, spol. s r.o., Brno (Náměstí Svobody 702/9, 60200 Brno), IČ: 00685976

Země původu: Česko

Ze zahraničí

Stav vinařství ve světě v roce 2018

Pro tento článek tvořila základ zpráva OIV „Global state of conditions report“, kterou přednesl v Paříži generální ředitel OIV Pau Roca dne 21. dubna 2019. Dále bylo využito informací z DG Agri Evropské komise.

Souhrn: Plocha vinic činí 7,4 mil. ha a meziročně tak prakticky nedošlo ke změně. Produkce vína byla v roce 2018 výrazně vyšší z důvodu mimořádně nízké sklizně v roce 2017, bylo získáno 292 mil. hl vína. Spotřeba vína se stabilizovala, obdobně jako v roce 2017 činila 246 mil. hl.

1. Plocha vinic

Oproti roku 2017 zůstává plocha vinic ve světě stabilní na úrovni 7,4 mil. ha. Jde ale o nejnižší stav v tomto století. Na grafu můžeme pozorovat pokles plochy koncem prvního desetiletí tohoto století způsobený podporou vzdání se vinohradnictví v EU, které využily především největší vinařské státy světa Španělsko, Itálie a částečně i Francie. Další, mírnější pokles je patrný po roce 2014, na čemž se nejvíce podílelo Turecko, Irán, USA, Moldavsko a Portugalsko. V EU se nachází 3,3 mil. ha vinic a je tak stabilní. Od roku 2016 se může plocha vinic jednotlivých členských států EU každoročně zvyšovat o 1 %. V Evropě se nejvíce snížila plocha v Moldavsku, kde dochází k restrukturalizaci malých ploch na větší celky. Naopak v Itálii se obdobně jako rok předtím rozšířila plocha o 5 tis. ha nových vinic.

Mimo Evropu se pěstuje 3,6 mil. ha vinic, takže většina se stále ještě nachází v Evropě. Plocha vinic v Číně po desetiletí značného růstu se zvýšila již jenom mírně na současných 875 tis. ha. Čína je tak plochou vinic stále na druhém místě na světě, za Španělskem (969 tis. ha). Naopak v Turecku se plocha od roku 2003 trvale snižovala, nyní již je stabilní (448 tis. ha). V Jižní Africe pokračuje pokles, současná plocha vinic tam činí 125 tis. ha.

2. Produkce vína

Produkce vína se v roce 2018, po v tomto století nejslabším roce 2017, zvýšila o 43 mil. hl na 292 mil. hl. V EU byly díky vhodným klimatickým podmínkám vyprodukovány 182 mil. hl, což je meziroční nárůst o 28,3 %. Největšího meziročního nárůstu dosáhlo Španělsko (37 %), Francie (35 %), Německo (31 %) a Itálie (29 %). Naopak k poklesu pro-

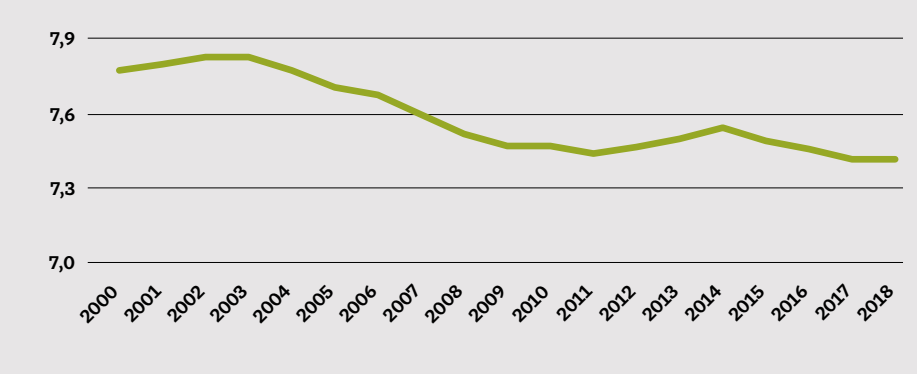

Obr. 1: Vývoj plochy vinic ve světě v mil. ha. Zdroj: OIV

Španělsko	969
Čína	875
Francie	789
Itálie	702
Turecko	448
USA	430
Argentina	219
Chile	212
Portugalsko	192
Rumunsko	191

Tab. 1: Deset států s největší plochou vinic (2018; tis. ha)

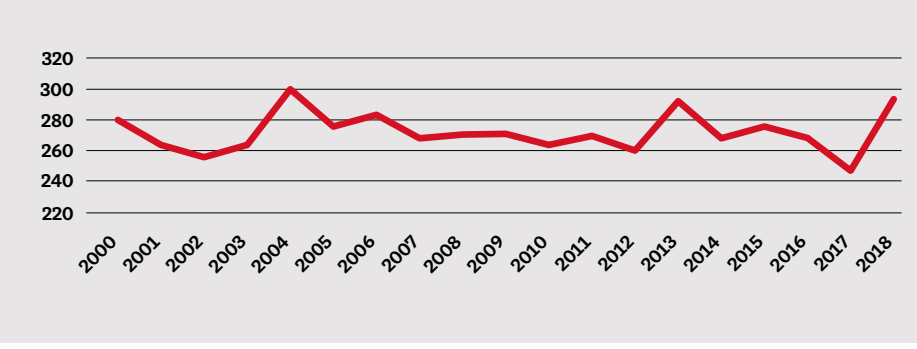

Obr. 2: Vývoj produkce vína ve světě v mil. hl. Zdroj: OIV

Itálie	54,8
Francie	49,1
Španělsko	44,1
USA	23,9
Argentina	14,5
Chile	12,9
Austrálie	12,9
Německo	9,8
JAR	9,5
Čína	9,3

Tab. 2: Produkce vína podle států (2018; mil. hl)

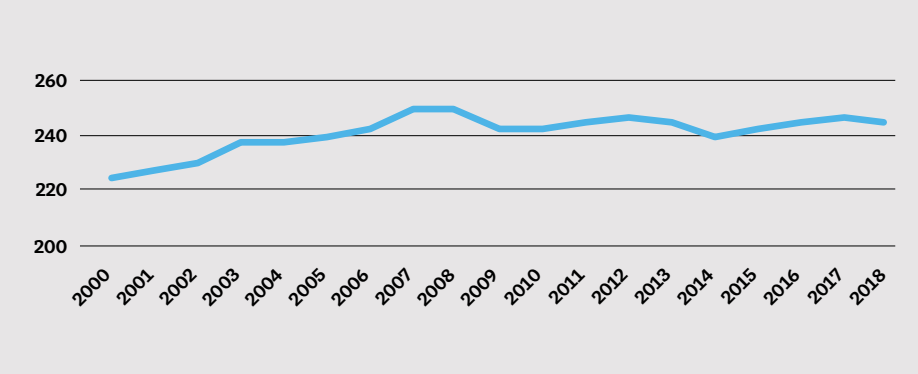

Obr. 3: Vývoj spotřeby vína ve světě v mil. hl. Zdroj: OIV

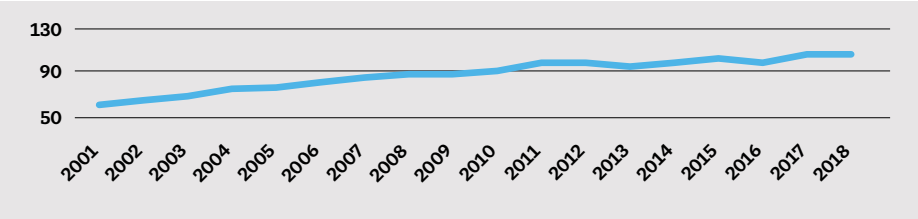

Obr. 4: Vývoj objemu obchodovaného vína (mil. hl). Zdroj: OIV

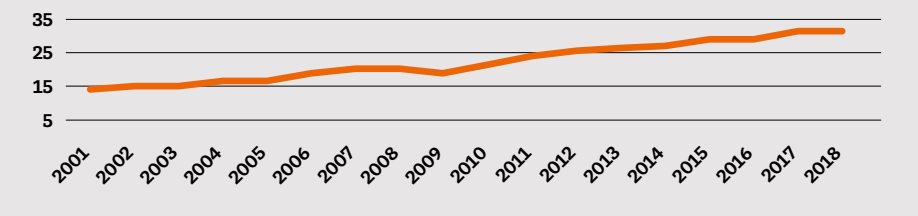

Obr. 5: Vývoj hodnoty obchodovaného vína (mld. €). Zdroj: OIV

USA	33,0
Francie	26,8
Itálie	22,4
Německo	20,0
Čína	18,0
Anglie	12,4
Rusko	11,9
Španělsko	10,7
Argentina	8,4
Austrálie	6,3

Tab. 3: Státy s největší spotřebou vína (2018; mil. hl)

Stát	mil. hl	mil. €
Španělsko	21,0	2.916
Itálie	19,7	6.148
Francie	14,1	9.336
Chile	9,3	1.680
Austrálie	8,6	1.829
JAR	4,2	663
Německo	3,8	1.032
USA	3,5	1.226
Portugalsko	3,0	804
Argentina	2,8	674
Nový Zéland	2,6	1.011

Tab. 4: Vývoz vína 2018

dukce došlo v Řecku (-15 %), Portugalsku (-10 %) a Bulharsku (-4 %).

V USA byla sklizeň hroznů přibližně srovnatelná s rokem 2017 (2 %), největší nárůst byl zaznamenán ve Švýcarsku (40 %), v Cile (36 %) a v Argentině (23 %). Naopak v Číně došlo k největšímu meziročnímu poklesu (-20 %), následovaly Brazílie a JAR (-13 %) a Austrálie (-6 %).

3. Spotřeba vína

Pravděpodobně se spotřeba vína v roce 2018 stabilizovala na hladině 246 mil. hl, která od roku 2014 narůstala. Nejvíce vína se od roku 2011 vypije v USA – 33 mil. hl a spotřeba se tam meziročně mírně zvýšila o 1,1 %. Dlouhotrvající pokles spotřeby vína v tradičních vinařských zemích již přestal.

Výrazně meziročně narostla spotřeba vína v Rumunsku (9 %), Rusku (7 %) a Austrálii (6 %), růst vykázaly i Španělsko (4 %) a Německo (1 %). Naopak největší pokles vykázaly Řecko (-9 %), Čína (-7 %), Argentina (-6 %) a JAR (-4 %).

4. Mezinárodní obchod s vínem

Mezinárodní obchod, který je zde pojat jako součet vyvezeného vína z jednotlivých zemí, tvořil v roce 2018 celkem v objemu 108 mil. hl. Meziročně se zvýšil objem jen o 0,4 % a obchodovaná hodnota o 1,2 % na 31,3 mld. €. Z dlouhodobého hlediska mezinárodní obchod s vínem trvale narůstá.

Španělské víno tvoří 1/5 celosvětového objemu obchodu s vínem a francouzské zase finanční hodnoty.

Stát	mil. hl	mil. €
Německo	14,5	2,619
Anglie	13,2	3,510
USA	11,5	5,245
Čína	6,9	2,415
Francie	6,2	861
Kanada	4,2	1,693
Nizozemsko	4,2	1,169
Rusko	4,1	1,226
Belgie	3,0	975
Japonsko	2,6	1,419

Tab. 5: Dovoz vína 2018

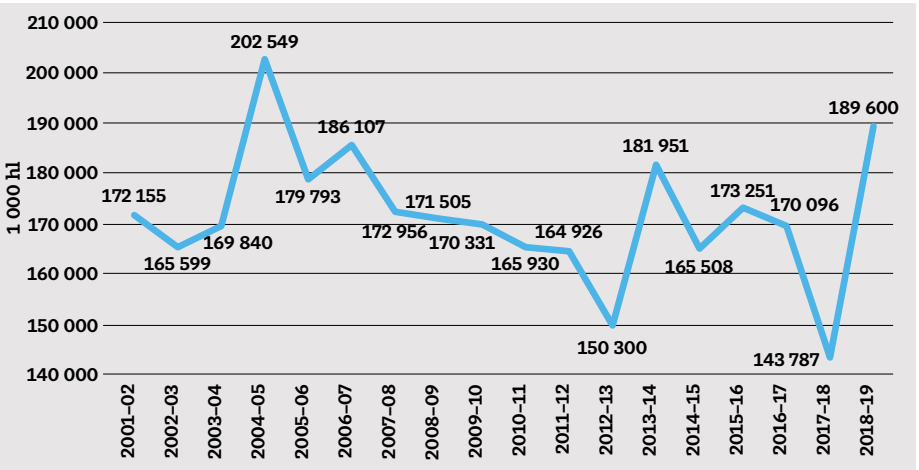

Obr. 6: Vývoj produkce vína v EU v jednotlivých vinařských letech

Obchod baleným vínem (do 2 l) se meziročně snížil na 53 % celkem obchodovaného objemu. V hodnotovém vyjádření činí balené víno 70 %. Velmi vysoký podíl baleného vína na celkovém objemu vývozu má Portugalsko (76 %), Francie (73 %), Německo (72 %) a Argentina (70 %).

Obchod šumivým vínem (8,6 mil. hl) tvoří přibližně 9 % objemu veškerého obchodu s vínem a 20 % v hodnotovém vyjádření. Meziročně se zvýšil objem i cena vyváženého šumivého vína (3,7 a 6,3 %). Nebalené víno (nad 10 l) činilo 34 % objemu a 8 % hodnoty, víno v BiB (nad 2 l do 10 l) jen 4 % celkového objemu a 2 % hodnoty celkem mezinárodně obchodovaného vína.

5. Předpoklad sklizně 2019 na jižní polokouli

Podle prvních čísel o sklizni v roce 2019 lze předpokládat nižší úrodu ve většině zemí, především v Argentině, Brazílii a Chile. V Austrálii byly porosty poškozeny v létě vysokými teplotami a v JAR suchem. Na Novém Zélandu by mohla produkce meziročně stoupnout.

6. Evropská unie

Pro porovnání plochy vinic České republiky v rámci EU uvádím následující údaje plochy jednotlivých členských států v roce 2018 vzhledem k ploše ČR (DG Agri):

Malta	4 %,
Lucembursko	7 %
Kypr	45 %
Slovinsko	88 %
Slovensko	94 %
Chorvatsko	114 %
Rakousko	2,7 násobek
Bulharsko	3,4 násobek
Řecko	3,5 násobek
Maďarsko	3,7 násobek
Německo	5,8 násobek
Rumunsko	10,3 násobek
Portugalsko	10,8 násobek
Itálie	36,8 násobek
Francie	45,8 násobek
Španělsko	53,8 násobek

Z porovnání vyplývá, že pouze 11 členských států EU (28) má větší plochu vinic oproti ČR.

Produkce vína v EU byla v roce 2018 po nejslabším ročníku 2017 objemem téměř 190 mil. hl na druhé nejvyšší úrovni v tomto tisíciletí (obr. 6).

ZDROJ: EVROPSKÁ KOMISE, DG AGRI
ZPRACOVAL: JIŘÍ SEDLO

Energetická hodnota na lahvích vína

V rámci SZP se rýsují i podmínky pro povinné uvádění informace o energetické hodnotě a složení na víně. Informace o energetické hodnotě by měla být, podle návrhu pozice AGRI výboru Evropského parlamentu, vyjádřena prostřednictvím symbolu, který bude lehce srozumitelný. Informace o složení by pak měla být buď přímo na etiketě anebo dostupná online. S návrhem pozice, kterou výbor AGRI schválil v uplynulém týdnu, přivítali i zástupci producentů vína.

ZPRAVODAJ PK ČR 15/2019

Analýza turizmu v německých vinařských oblastech

Vinařská turistika má ve světové ekonomice již řadu let významnou roli. Asi polovina turistů německých vinařských oblastí nenavštívila žádné vinařství, pro třetinu bylo víno primárním zájmem a pro zbytek turistů bylo příjemným doplňkem. Pro všechny dotázané byla příroda a poznávání krajiny hlavním motivem návštěvy, přičemž jídlo a víno měly velký význam. Obecně turistika v Německu se podílí na národním důchodu 348 mld. €, z 87 % jde o tuzemské turisty. V Německu s více než 100 tis. ha vinic je 16 tisíc vinařských podniků, za posledních 5 let se jejich počet snížil téměř o 5 tisíc. Spotřeba vína je stabilní (25 l/osoba), asi 45 % tvoří německé víno a 16 % konzumovaného vína je nakupováno přímo u vinařů. Vinařská turistika je úzce propojena s jídlem.

Z turistů ve vinařských oblastech bylo 89 % tuzemského původu, 11 % zahraničních. Bylo prokázáno, že většina vinařských turistů měla vyšší vzdělání a vyšší měsíční příjem. 40 % z nich mělo vysokoškolské vzdělání a 20 % mělo měsíční příjem přes 4 tis. €. Nejčastěji byli ve věku 50 a 51 let, zatímco ti, kteří se o víno nezajímali, byli ve věku kolem 47 let. Denní výdaje v gastronomii činily v průměru 33,50 €, za další potraviny vynaložili 8,20 € a za ubytování 18,70 €. Vinařští turisté tak byli ochotni v gastronomii zaplatit o 10 € více než nevinařští, obdobně tomu (4 €) bylo v případě ubytování. Spolu s dalšíma zakoupenýma potravinama denní výdaje vinařského turisty byly o 15 € vyšší oproti nevinařskému.

ZDROJ: WWW.BIO-CONFERENCES.ORG /G. SZOLNOKI, M. TAFEL GEISENHEIM UNIVERSITY, INSTITUT FÜR WEIN- UND GETRÄNKEWIRTSCHAFT, PROFESSUR FÜR MARKTFORSCHUNG/JS (KRÁCENO)

Žáci z Klosterneuburgu byli úspěšní v soutěži řezu révy

S cílem zintenzivnit spolupráci mezi vinařskými školami v Klosterneuburgu a ve Valticích připravila Agrární komora JmK akci v rámci programu Interreg. Města jsou od sebe vzdálena asi 100 km, školy mají obdobný program vzdělávání, klimatické podmínky jsou stejné a nakonec i historické podmínky se velmi blíží. Střední vinařská škola Valtice byla založena spolkovou zemí Dolní Rakousko v roce 1873 podle vzoru klosterneuburské školy jako druhá škola pro ovocnictví a vinařství v Dolním Rakousku. Do roku 1945 se, v tehdy německy mluvících Valticích (Feldsberg), vzdělávalo nemálo vinařů z oblasti Weinviertel. Tehdy vzniklá jazyková a psychická bariéra (Železná opona do roku 1990) narušila vztahy mezi školami, což se výrazně díky osobním kontaktům v posledních 20 letech zlepšilo. Projektem Interreg se odstartovala průběžná výměna žáků a pravidelné setkávání na odborných přednáškách, přičemž podstatnou část cestovních nákladů bude hradit EU.

Prvním krokem v rámci projektu Interreg byla účast žáků 4. ročníku HBLA a BA Klosterneuburg na mezinárodní soutěži v řezu révy v únoru 2019. Tuto prestižní soutěž organizovala Vinařská škola ve Valticích. Hodnotila se rychlost a přesnost řezu. Hodnocení výkonu žáků bylo anonymní a objektivní. Během 15 minut bylo zapotřebí ořezat keře révy vinné odrůdy Sauvignon blanc, každý měl k dispozici maximálně 40 keřů. Řez se prováděl na jeden tažeň a jeden čípek. Vynikající výkon předvedli především chlapci z HBLA a BA Klosterneuburg - celkové umístění v soutěži: 1. Marco Wandler, 2. Franz Paul Jagschitz, 4. Christian Heiss a 6. místo Martin Wendelin.

Další součástí projektu Interreg byla aktivní účast výzkumníků HBLA a BA Klosterneuburg (Dr. F. Regner: Esca; Dr. M. Riedle-Bauer: Fytoplazmózy; Ing. K. Hanák) na semináři k ochraně révy v Centru excelence ve Valticích.

DER WINZER/4. 4. 2019/JS (KRÁCENO)

Víno a rakovina

Profesor německé vysoké školy N. Worma zveřejnil výsledky svého výzkumu o vztahu vína a rakoviny. Zjistil, že acetaldehyd, produkt odbourávání alkoholu, může být rizikem pro vznik různých forem rakoviny. Vyšší riziko je u konzumentů lihovin oproti vínu nebo pivu. Na druhou stranu umírněná konzumace alkoholu (1 nápoj/den), a především vína, snižuje riziko výskytu rakoviny oproti úplné abstinenci. Současně se snižuje riziko kardiovaskulárních chorob, cukrovky, výskytu žlučových kaménků, osteoporózy a demence. Jako nejvhodnější model se jeví konzumace vína podle středomořských zvyklostí, tedy pravidelně k jídlu bez velkých náporů alkoholu.

Příčinnou spuštění rakoviny tedy není samotný alkohol, ale acetaldehyd. WHO řadí acetaldehyd do první skupiny nebezpečných karcinogenů jako formaldehyd, plutonium, ale i uzeniny a šunku. Nejde jenom o pravidelně konzumované množství alkoholu, velký vliv má i způsob konzumace a celkový životní styl. Například při kouření a současné konzumaci alkoholu se účinky násobí, alkohol působí jako „rozpouštědlo" jiných karcinogenních látek. Při zvýšené (12 až 50 g čistého alkoholu) konzumaci alkoholu se dvojnásobně zvyšuje riziko rakoviny ústní dutiny, hltanu a jícnu a o 50 % rakoviny hrtanu. Při konzumaci nad 50 g se riziko zvyšuje tří- až osminásobně. Podstatně méně se zvyšuje riziko rakoviny prsu, jater, tlustého střeva a konečníku. V roce 2015 byl ve Francii alkohol příčinou rakoviny v 7,9 %, z toho u 1,5 % při denní dávce do 20 g u žen a 40 g u mužů, 1,3 % při 20 až 40 g u žen a 40 až 60 g u mužů, 4,4 % při konzumaci nad 40/60 g a 0,6 % u vyléčených osob z alkoholové závislosti. V projektu byla hodnocena metadata milionů osob.

N. WORMA: WINE AND CANCER – WHAT THE EPIDEMIOLOGICAL DATA SHOW. BIO WEB CONF., VOLUME 12, 2019, 41ST WORLD CONGRESS OF VINE AND WINE/JS (KRÁCENO)

Vinohradnické traktory v Rakousku

V roce 2018 bylo oproti roku 2017 nově zaregistrováno podstatně méně traktorů, jak univerzálních, tak i vinohradnicko-sadařských. Poslední, nové speciální traktory tvořily jen necelých 10 % oproti univerzálním. Speciálních traktorů (bez kloubových) bylo nově zaregistrováno 217, v roce 2017 to bylo 324. V této kategorii převládaly značky Fendt (30,9 %), New Holland (16,6 %), Deutz-Fahr (11,1 %) a Case-IH (8,8 %). Kloubových traktorů bylo nově zaregistrováno 165, především značek Carraro (77 %) a Holder (10,3 %).

Oproti roku 2017 bylo nově zaregistrováno i méně samojízdných sklízečů hroznů (10/16). Polovinu tvořila značka Ero, nasledovaná značkou Braud (3 ks) a Pellenc (2 ks).

ZDROJ: STATISTIK AUSTRIA/JS

Kvalitativní složení německých vín v roce 2018

V roce 2018 bylo v Německu zatříděno 7,3 mil. hl vína do kategorie kvalitní víno a vyšších kategorií, což odpovídá přibližně 95 % produkce vína. Kontrolou tak prošlo 124 tisíc vzorků vína. Bílá vína tvořila 63 %, červená 25 %, růžová a klarety 13 %. Podle obsahu zbytkového cukru bylo 48 % objemu suchých vín, 21 % polosuchých a 30 % polosladkých a sladkých. Celkem 92 % tvořilo kvalitní víno, z toho 40 % byla suchá vína v rozsahu 4 až 9 g cukru/l a ¼ náležela k polosladkým. Kabinet se podílel na celkovém objemu 4 %, opět nejvíce jako suchá vína se zbytkovým cukrem nad 4 g/l (přes 1/3) následovaná víny polosladkými. Pozdní sběr tvořil 3 % objemu, přičemž téměř polovina z toho ve formě sladké, pětina pak ve formách suché (nad 4 g/l) a polosladké. Výběr se podílel pouze 0,4 % a výběr bobulí, výběr rozinek a ledové víno dohromady jen 0,6 ‰. Přes 80 % objemu vína těchto kategorií bylo sladké víno.

DDW/Č. 4, 2019/JS

Biovíno je v Itálii stále oblíbenější

Meziročně (2018/2017) se zvýšila spotřeba biovína v Itálii o 18 % na téměř 50 tis. hl (1 ‰ italské produkce veškerého vína). Zvýšila se i spotřeba šumivého biovína o 12 % na 4 tis. hl. Momentálně je v Itálii 70,8 tis ha biovinic a dalších 34,6 tis. ha se nachází v přechodném období. Dohromady to tvoří 12 % plochy veškeré půdy obdělávané ekologicky. Zájem o biovíno zvýšil i cenu biovinic. Například vinice pro Barolo v regionu Piemont stojí až 2,5 mil. €/ha, před rokem to bylo o 1,5 mil. €/ha méně. Nejdražší vinice k produci Brunella a Prosecca dosahují ceny 1 mil. €/ha. Průměrná cena půdy ve viničních tratích činí v Itálii 51 tisíc €/ha a je tak 2,5x dražší oproti půdě mimo viniční tratě určené pro zemědělství.

Nejdražší půda ve viničních tratích, z hlediska regionů, je v Jižních Tyrolích. V průměru tam cena přesahuje 200 tis. €/ha. V Benátsku je to 140 tis. €/ha, v Piemontu 68 tis. €/ha. Vysoká cena půdy urychluje generační výměnu ve vinařství. Roste podíl vinařů do 35 let, kteří vlastní větší než průměrné podniky a zaměstnávají více osob. V Itálii pracuje ve vinařství 1,3 mil. osob, které v roce 2018 vyprodukovaly téměř 49 mil. hl vína o hodnotě kolem 11 miliard €, z toho se vyváží víno v hodnotě přesahující 6 miliard €.

PROPLANTA/14. 4. 2019/JS

Další používání měďnatých přípravků ve vinohradnictví

V EU je od 1. ledna 2019 dále povoleno používat v průměru 4 kg čisté mědi na hektar vinice během 7 let, tedy 28 kg mědi za uvedené sedmileté období. To znamená, že ve výjimečných letech to může být více než 4 kg, ale musí to být pak kompenzováno v jiných letech v rámci uvedeného období. Rakouské zkušenosti ukazují, že více než 4 kg nemají v žádném ročníku smysl. V Rakousku zatím, až do úpravy předpisu, platí maximálně 3 kg. Platnost evropského povolení vyprší 31.12.2015.

DER WINZER/Č. 2, 2019/JS

Společná zemědělská politika se více zaměří na ochranu životního prostředí, Unie musí zemědělce adekvátně podpořit

15. 4. 2019 – Tisková zpráva – Rada pro zemědělství a rybářství jednala dnes v Lucemburku o balíčku opatření týkajících se reformy Společné zemědělské politiky (SZP) po roce 2020. Její účastníci hovořili o tzv. zelené architektuře a situaci na komoditních trzích. Evropská komise navrhuje zaměřit se více ▸

na životní prostředí, klima a také řešit očekávání občanů ohledně veřejného zdraví prostřednictvím modernizované SZP. „Znovu jsme dnes připomněli, že opatření musejí být jednoduchá, funkční v praxi a mají zemědělce motivovat, ne jen jim něco přikazovat. Pro plnění cílů ochrany životního prostředí je také nezbytné, aby nové podmínky plnili všichni zemědělci bez ohledu na jejich velikost. Navrhujeme vyjmout ekoplatbu z režimu zastropování, protože by to ohrozilo dosahování ambiciózních environmentálních cílů v podmínkách ČR. U nás by se totiž dotklo podniků, které obhospodařují 60 procent zemědělské půdy. Na tak velké výměře je nezbytné zemědělcům nabídnout fungující nástroje k plnění plánovaných cílů," řekl Jiří Šír, náměstek pověřený řízením Sekce EU a zahraničních vztahů Ministerstva zemědělství.

Rada se dnes zabývala také situací na komoditních trzích. Především u cukru a vepřového masa se nejen čeští producenti dlouhodobě potýkají s velmi nízkými výkupními cenami. Evropská komise proto vytvořila skupinu na vysoké úrovni k cukru, která by se měla zabývat možnostmi, jak pomoci celému odvětví, včetně pěstitelů cukrové řepy. Účastníci dnešní Rady dále diskutovali o opatřeních EU proti odlesňování a degradaci lesů, či vlivu velkých šelem a jiných druhů na sektor zemědělství. Česká republika, Slovensko a Polsko podepsaly Společné prohlášení ministrů o směrnici o obnovitelných zdrojích energie po roce 2020.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Evropský parlament schválil limit pro kadmium obsažené v hnojivech na úrovni 60 mg/kg

Evropský parlament schválil na konci března legislativu týkající se povolených limitů obsahu kadmia ve fosfátových hnojivech. Limit kadmia byl schválen na 60 mg/kg, nařízení by mělo vstoupit v platnost 3 roky po zavedení nových EU zákonů o hnojivech. Organizace sdružující producenty hnojiv Fertilizers Europe rozhodnutí EP uvítala, podle Fertilizers Europe se jedná o nejlepší možný kompromis v rámci environmentálních, zdravotních a ekonomických požadavků, ačkoli pro evropský průmysl bude dosažení tohoto limitu výzvou. Novou legislativu podpořilo 582 europoslanců, 38 hlasovalo proti, 7 se zdrželo.

ZPRAVODAJ PK ČR 15/2019

Náhrada glyfosátu?

Na Univerzitě Tübingen byla objevena přírodní látka, která by mohla nahradit glyfosát. Molekula cukru 7-desoxy-sedoheptulózy (7dSh) izolovaná z kyanobakterií brání růstu různým mikroorganizmům a rostlinám, neškodí ale člověku a zvířatům. 7dSh se dobře odbourává.

DDW/Č. 4, 2019/JS

Francie, Maďarsko, Nizozemí a Švédsko převezmou zodpovědnost za hodnocení bezpečnosti glyfosátu

Francie, Maďarsko, Nizozemí a Švédsko převezmou od Německa od roku 2020 zodpovědnost za hodnocení bezpečnosti glyfosátu. Tento krok byl jednohlasně schválen v polovině dubna na Stálém výboru Evropské komise pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva. V červnu 2021 musí tyto čtyři státy předložit zprávu o bezpečnosti glyfosátu Evropskému úřadu pro bezpečnost potravin, který následně rozhodne, zda glyfosát splňuje bezpečnostní kritéria pro další používání. Členské státy Evropské Unie budou v prosinci 2022 hlasovat o případném prodloužení licence na používání této látky.

ZPRAVODAJ PK ČR Č. 18/2019

Francie zahájila činnost výboru zaměřeného na snížení objemu používaných pesticidů o polovinu do roku 2025

Francie zahájila činnost speciálního výboru zaměřeného na hledání možných cest pro snížení objemu používaných pesticidů, které by umožnily naplnit národní cíl na snížení objemu používaných pesticidů o polovinu do roku 2025. Francouzské Ministerstvo zemědělství dále uvedlo, že v červnu 2019 v tomto směru spustí i výzkumný program. Francouzský plán zahrnuje také úplné vyřazení glyfosátu, světově nejrozšířenějšího herbicidu, do konce roku 2020. Francie by dne 15/04/2019 měla být potvrzena jako jedna ze čtyř evropských zemí, které budou zodpovědné za posuzování bezpečnosti glyfosátu.

ZPRAVODAJ PK ČR 17/2019

Syngenta označila současné zemědělské systémy za neudržitelné, podpořila nutnost zaměřit se na životní prostředí

Prezident společnosti Syngenta Jon Parr začátkem dubna uvedl, že současné zemědělské systémy využívané celosvětově jsou neudržitelné a nedostatek důvěry v systém produkce potravin je pravděpodobně již nevratný. V roce 2013 zahájila Syngenta „The Good Growth Plan", zaměřený na podporu venkovských komunit a životního prostředí, v následujících letech posílí důraz na otázky změny klimatu, či znečištění vody a půdy. Podle Parra bude nyní zásadní přestat politizovat otázku snížení objemu používaných pesticidů a zaměřit se skutečně na ochranu biodiverzity a zdraví půdy.

ZPRAVODAJ PK ČR 17/2019

Trump chce kvůli Boeingu eskalovat celní válku s EU. Kromě letadel a vrtulníků plánuje i cla na sýry nebo víno

Americký prezident Donald Trump zahájil další kolo obchodních sporů s Evropskou unií. Po evropských ocelářích se stal jeho dalším cílem výrobce letadel a vrtulníků Airbus. Kvůli nedovoleným státním podporám, které mají znevýhodňovat jeho amerického konkurenta Boeing, se Trumpova vláda chystá uvalit cla na evropské zboží v hodnotě 11 miliard dolarů (asi 250 miliard korun). Kromě letadel a vrtulníků se tarify dotknou řady potravin, hlavně sýrů, oliv a vína.

Obchodní spory s celým světem jsou nedílnou součástí Trumpova vládnutí takřka od jeho nástupu do Bílého domu v roce 2017. Trump, který vyhrál volby s heslem "Amerika především", už například rozpoutal téměř rok trvající obchodní válku s Čínou, při níž na sebe obě strany postupně uvalily cla na zboží za 360 miliard dolarů. Stejně tak Trump minulý týden opět pohrozil Mexiku, že zavede pětadvacetiprocentní cla na dovoz aut. V zemi má výrobní závody řada firem dodávajících do USA.

ZDROJ: IHNED.CZ, AUTOR: PETR ZENKNER, MICHAEL BOUŠKA, 9. 4. 2019

Čokoláda, alkohol, traktory i helikoptéry. EU vybírá, jaké americké zboží může zatížit clem

Evropská komise zveřejnila předběžný soupis zboží, na něž by mohla uvalit cla v souvislosti se sporem o americké subvence Boeingu, které podle Světové obchodní organizace (WTO) poškozují evropský Airbus. Jedenáctistránkový seznam, na němž je řada výrobků od zmrazených ryb přes nejrůznější zemědělské plodiny, alkohol, čokoládu až po kabelky, batohy, traktory i helikoptéry, představuje objem amerického vývozu do EU za asi 20 miliard dolarů (přes 512 miliard korun). Veřejná konzultace ohledně podoby seznamu potrvá do konce května, Evropská komise chce znát pohled těch, koho by se opatření mohla dotknout. Finální soupis zboží, založený na nynějším návrhu, Komise připraví později. Spojené státy a Evropská unie se už od roku 2004 navzájem obviňují z nelegální podpory strojírenských gigantů Boeing a Airbus. U obou stran bylo zjištěno, že finančně podporovaly své výrobce letadel, aby pak získali výhodu na trhu.

Americký prezident Donald Trump minulý týden pohrozil zavedením cel na evropské zboží v hodnotě 11 miliard dolarů (skoro 250 miliard korun). Zdůvodnil to závěrem Světové obchodní organizace, že evropské subvence Airbusu měly nepříznivý vliv na Spojené státy. Evropská komise připomněla, že příslušný orgán WTO také rozhodl o tom, že americké subvence pro Boeing „významně poškozují Airbus“, včetně dopadů na prodej.

ZDROJ: ČESKÁTELEVIZE.CZ, AUTOR: AFI, 17. 4. 2019 (KRÁCENO)

Spojené státy americké, Turecko a Brazílie vyjádřily nesouhlas s omezeními pro import potravin, která zavádí EU

Skupina dvanácti třetích zemí, mezi které patří i USA, Turecko a Brazílie, vyjádřila na setkání Světové obchodní organizace pro sanitární a fytosanitární otázky nesouhlas omezeními pro import potravin zaváděnými v EU. Největším problémem je pro tyto země nedávný zákaz chlorothalonilu, pesticidu užívaného na hubení bakterií u obilovin (např. ječmen a pšenice). Třetí země namítají, že Evropská komise přijala opatření bez dokončeného a komplexního posouzení rizika od Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA). Evropská komise uvedla, že omezení vychází z obav o zdraví spotřebitelů a vysokého rizika následků používání této látky pro ryby a obojživelníky ve volné přírodě.

ZPRAVODAJ PK ČR 15/2019

Paříž zavádí digitální daň

Francouzské Národní shromáždění v pondělí schválilo zavedení digitální daně na národní úrovni. Tříprocentní sazbou zatíží příjmy velkých mezinárodních internetových firem, např. Googlu, Applu, Facebooku nebo Amazonu. Očekávaný výnos z nové daně by měl podle francouzského prezidenta Emmanuel Macrona financovat avizovaná ekonomická a sociální opatření.

E15, 10. 4. 2019

Slováci chtěli více zdanit velké obchodní řetězce. Brusel jim to zatrhl

Evropská komise (EK) pozastavila platnost mimořádného odvodu, který Slovensko od ledna letošního roku uvalilo hlavně na velké řetězce prodávající i potraviny. Novinářům to v úterý řekla slovenská ministryně zemědělství Gabriela Matečná. Zároveň ostře kritizovala EK za její rozhodnutí. Slovensko zatížilo řetězce zvláštním odvodem ve výši 2,5 procenta z obratu sníženého o obrat některých prodejen kromě jiného v nejméně rozvinutých regionech země. Odvod se vztahuje na sítě, které mají prodejny alespoň v 15 procentech z celkového počtu 79 okresů na Slovensku a alespoň čtvrtinu z jejich obratu tvoří prodej potravin spotřebitelům. Stát očekával, že čistý výnos z odvodu dosáhne 87 milionů eur (2,2 miliardy korun) ročně. Účinnost zákona je pozastavena.

Zatížení obchodních řetězců zvláštním odvodem navrhli a následně prosadili ve sněmovně poslanci nacionalistické Slovenské národní strany (SNS). „Jsem pobouřena, že EK použila vůči suverénnímu státu takovýto nástroj, který byl v EU využit jen několikrát, a to ještě proti členským zemím na východě EU. Jsem zhrozena, že EK si dovolí ponížit Národní radu a pod tlakem lobbistů takto zasáhne do národní legislativy,“ uvedla Matečná.

ZDROJ: LIDOVKY.CZ, AUTOR: ČTK, 2. 4. 2019 (KRÁCENO)

Europarlament podpořil zákaz plastových výrobků na jedno použití. Nyní je řada na členských státech EU

Evropská unie se přiblížila zákazu plastových výrobků na jedno použití, když tento krok podpořil Evropský parlament. Opatření, které ještě musí schválit členské státy a které by mělo začít platit za dva roky, se bude týkat například jednorázových brček, nádobí, tyčinek do uší i některých dalších plastových výrobků. Nahradit je mají ekologičtější materiály. S plánem zakázat jednorázové plastové výrobky přišla loni v květnu Evropská komise. Cílem je omezit objem plastového odpadu, který se hromadí v oceánech. Tyto plasty představují až 70 procent odpadu v mořích.

Nové předpisy jsou namířeny také proti filtrům v tabákových výrobcích, jejichž součástí jsou nyní plasty. Cigarety a další výrobky, které takové filtry mají, budou muset být opatřeny příslušným upozorněním, včetně poznámky o škodách hrozících životnímu prostředí, pokud bude filtr odhozen jinam než do koše. Část odpovědnosti za boj proti znečištění nově připadne na výrobce, což je jádrem nové úpravy. Členské země také mají přijmout kroky, aby výrazně snížily užívání plastových obalů na potraviny a nápoje, pro které zatím neexistují náhradní obaly.

ZDROJ: ČESKÁTELEVIZE.CZ, AUTOR: ZEM, 27. 3. 2019 (KRÁCENO)

Európska komisia – Tlačová správa: Chránime európskych spotrebiteľov: na čele zoznamu nebezpečných výrobkov figurujú hračky a automobily

Brusel 5. apríl 2019 - Európska komisia dnes zverejnila správu za rok 2018 o systéme Safety Gate pre nebezpečné výrobky (bývalý systém včasného varovania). Zo správy vyplýva, že si orgány navzájom vymenili 2 257 varovaní o nebezpečných výrobkoch. K najviac nahlasovanej kategórii výrobkov patrili „hračky“ (31 %), po ktorých nasledovali „motorové vozidlá“ (19 %) a „odevy, textil a módne doplnky“ (10 %). Hlavnými nahlasovanými rizikami boli chemické riziká a riziká poranenia (po 25 %) a ďalej riziko zadusenia v prípade detí (18 %).

Systém Safety Gate je kľúčovým nástrojom na ochranu Európanov pred ▸

nebezpečnými výrobkami, ktorý skutočne funguje. Ako sa uvádza v správe, bolo vyslaných viac ako 2 000 varovaní a takmer dvojnásobný počet výrobkov bol stiahnutý priamo od používateľov alebo z trhu, čo je dôkazom účinného presadzovania pravidel. Stiahnutie od používateľa je jedným z najbežnejších opatrení na zníženie rizík, ktoré nebezpečné výrobky predstavujú. Podiel úspešne stiahnutých výrobkov od používateľov však zostáva vo všeobecnosti nízky. Výsledky nového prieskumu týkajúceho sa tejto otázky poukazujú na skutočnosť, že až jedna tretina respondentov vedome naďalej používa výrobky stiahnuté od používateľov. Z toho vyplýva, že oznámenia o sťahovaní výrobkov od používateľov nemusia mať veľký vplyv na spotrebiteľov a/alebo spotrebitelia nie sú dostatočne zreteľne informovaní o existujúcich rizikách. Viac ako polovica všetkých zistených nebezpečných výrobkov pochádza z Číny. Spolupráca s čínskymi orgánmi v oblasti bezpečnosti výrobkov zostáva prioritou, no jej výsledky sú neisté. Komisia v tejto súvislosti naďalej spolupracuje s príslušnými čínskymi orgánmi. Týka sa to aj zvyšovania informovanosti o pravidlách bezpečnosti výrobkov, ktoré treba spĺňať pri predaji spotrebiteľom v EÚ.

Súvislosti

Systém včasného varovania už od roku 2003 zabezpečuje rýchlu výmenu informácií medzi členskými štátmi a Európskou komisiou o nebezpečných nepotravinových výrobkoch, ktoré boli stiahnuté z trhu a/alebo priamo od používateľov kdekoľvek v Európe. Vďaka tomu sa môžu v celej EÚ prijímať primerané následné opatrenia (zákaz/pozastavenie predaja, stiahnutie z trhu alebo od používateľov, resp. zamietnutie dovozu colnými orgánmi).

(KRÁCENO)

Evropská komise – Tisková zpráva: Komise přijala balíček investic ve výši 4 miliard eur na infrastrukturní projekty v České republice a dalších devíti členských státech

Brusel 2. dubna 2019 – Dnes bylo rozhodnuto o investicích ve výši 4 miliard eur z fondů EU pro politiku soudržnosti do 25 rozsáhlých infrastrukturních projektů v České republice a dalších devíti členských státech. Balíček investic se kromě naší země týká Bulharska, Itálie, Maďarska, Malty, Německa, Polska, Portugalska, Rumunska a Řecka. Jde o projekty v celé řadě oblastí: zdravotnictví, doprava, výzkum, životní prostředí a energetika. Společně s finančními prostředky členských států činí celkové investice do těchto projektů 8 miliard eur.

Těchto 25 projektů představuje různé příklady toho, jak EU pomáhá našim občanům zlepšovat každodenní život – od lepší pitné vody přes rychlejší železniční dopravu až po moderní nemocnice.

Plynulejší silniční a železniční propojení s transevropskou dopravní sítí v Česku

Za prvé bude investováno 76 milionů eur do modernizace železničního koridoru mezi Prahou a Plzní. Projekt zahrnuje nové i rekonstruované tratě mezi Rokycany a Plzní. Ty zkrátí dobu cestování v tomto úseku na polovinu a zvýší atraktivitu Plzně jakožto regionálního ekonomického centra. Za druhé se počítá s investicí téměř 75 milionů eur do silnice mezi Nebory a Bystřicí, která je součástí hlavního spojení mezi českou dálnicí D48 a slovenskou dálnicí D3.

Souvislosti

Rozsáhlé infrastrukturní projekty – tzv. „velké projekty" – mají hodnotu více než 50 milionů eur z fondů politiky soudržnosti (75 milionů eur u dopravních projektů). Vzhledem k jejich rozsahu jsou tyto projekty předmětem posouzení a zvláštního rozhodnutí Komise. V programovém období 2014–2020 získalo finanční prostředky z EU 258 velkých projektů. Příspěvek EU na tyto projekty činí 32 miliard eur, což představuje polovinu jejich celkové hodnoty.

(KRÁCENO)

Evropská komise – Tisková zpráva: Mladí zemědělci: 1 miliarda EUR na usnadnění přístupu k financování

Brusel 29. dubna 2019 - Evropská komise a Evropská investiční banka (EIB) dnes zpřístupnily balíček úvěrů ve výši 1 miliardy EUR zaměřený konkrétně na mladé zemědělce. V roce 2017 bylo ze žádostí o úvěr, které bankám předložili mladí zemědělci, zamítnuto 27 %, u ostatních zemědělských podniků bylo zamítnuto pouze 9 % žádostí. Zemědělci z EU, a zejména mladí zemědělci, tak budou mít snazší přístup k finančním prostředkům. Obtížný přístup k finančním prostředkům je naprosto zásadní a pro mladé lidi, kteří chtějí v této profesi začít, je příliš často překážkou. V Evropě máme 11 % zemědělců mladších 40 let, proto je podpora mladých zemědělců v tomto odvětví prioritou pro Evropskou komisi i pro společnou zemědělskou politiku po roce 2020. Zemědělství je základem evropské ekonomiky a hraje klíčovou úlohu nejen při produkci zdravých potravin, ale také při boji proti změně klimatu a ochraně životního prostředí. Zemědělcům chybí přístup k financování, a to zejména nové generaci. Programové úvěry budou ve venkovských a pobřežních oblastech také zachovávat pracovní místa a vytvářet místa nová, to znamená, že budou podporovat růst a konkurenceschopnost zemědělství s biohospodářstvím.

Na úrovni členských států budou program spravovat banky a leasingové společnosti s celoevropskou působností. Zúčastněné banky by se měly vyrovnat s částkou vyčleněnou EIB, celková částka by tak mohla činit až 2 miliardy EUR, a přednost mají mít mladí zemědělci. Program bude řešit řadu nedostatků, s nimiž se zemědělci v současnosti potýkají, a to pomocí:

- nižších úrokových sazeb,
- prodloužení začátku splácení až na 5 let,
- prodloužení celkové doby splacení celého úvěru (až na 15 let),
- dodatečnou flexibilitou v závislosti na podmínkách, která má reagovat na kolísání cen v zemědělství. Jejím cílem je zajistit, aby zemědělci byli schopni splácet úvěry v náročných obdobích (například prostřednictvím období „dovolené/odkladu", kdy zemědělci nebudou muset splácet po několik měsíců).

V rámci režimu se již brzy budou zavádět dva pilotní úvěry ve Francii ve výši 275 milionů EUR. Tyto půjčky jsou konkrétně zaměřeny na mladé zemědělce a na zmírňování změny klimatu.

(KRÁCENO)